

Виробництво

З результатів аналізу ринку олійних варто відзначити, що **ріпак** в Україні перестає бути однією з пріоритетних культур. За офіційними даними, урожай ріпаку 2012 року став мінімальним за останні п'ять років і склав близько 1,2 млн т. У підсумку, у світовому масштабі Україні належить всього 2% сумарного виробництва ріпаку, і це при тому що наша держава посідає одне з провідних місць серед експортерів цієї олійної в Європу.

У 2012 році урожай **сої** склав 2,5 млн т. В кінці лютого заступник начальника відділу зернових та технічних культур Департаменту ринків рослинництва Міністерства аграрної політики і продовольства України Леонід Сухомлин заявив, що в Україні існує план збільшення виробництва даної культури до 5,1 млн т до 2018 року. Зокрема, він уточнив, що планується збільшення площ посівів сої до 2 млн га (у 2012 році - 1,3 млн га). А також використання новітніх технологій для збільшення врожайності сої на 25% - до 2,5 т/га (у 2012 р. - 2 т/га). Згідно з офіційними даними, Україна входить до десятки найбільших виробників сої в світі. Кількість сільгоспвиробників, які займаються вирощуванням сої в нашій державі, постійно

зростає. На сьогодні за сучасними технологіями сою в Україні вирощують майже 7 тис. господарств.

В поточному сезоні посівні площі під **соняшником** склали 5,13 млн. га, що на 8% більше ніж в попередньому (4,7 млн. га). Середня врожайність насіння соняшнику в 2012/2013 МР складала 17 ц/га проти 20 ц/га в 2011/2012 МР. Несприятливі погодні умови позначилися також і на якісних характеристиках насіння соняшнику. Зокрема, учасники ринку відзначали велику кількість олієнасіння з низькою олійністю, яка в деяких випадках не перевищувала 38-40%. У підсумку в 2012 році, незважаючи на всі песимістичні прогнози, в Україні був зібраний досить високий за останні кілька сезонів і невисокий в порівнянні з минулим сезоном урожай соняшнику, який склав 8,6 млн т (проти 9,4 млн. т в 2011/2012 МР).

Експорт

За розрахунками аналітиків Україна в 2012/2013 МР має можливість експортувати 1,4 млн. т **соєвих бобів**, що перевищить рекорд минулого сезону на 4,7%. Експорт сої в січні 2013 року досяг абсолютного місячного максимуму - 202,7 тис. т, а чотири з п'яти минулих місяців поточного сезону (окрім листопада) стали рекордними в порівнянні з аналогічними місяцями минулих років.

Ключовими напрямками експорту української сої в січні 2013 р. традиційно стали Італія (44 тис. т) і Єгипет (35 тис. т). Варто відзначити, що на третє місце вийшла Росія з небувало високим обсягом імпорту української сої - 33 тис. т (імпортер ЗАТ «Співдружність-Соя»).

Разом за перші 5 місяців сезону Україна експортувала близько 740 тис. т соєвих бобів (на 24% більше аналогічного показника попереднього сезону). У лютому 2013 року за попередньою оцінкою експорт склав 150-200 тис. т. Таким чином, за **березень-серпень може бути експортовано ще близько 450-510 тис. т** даної олійної.

У 2012 році обсяг **експорту ріпаку** з України склав 1,1 млн т на загальну суму понад 700 млн. доларів. Основними покупцями залишаються країни ЄС: Нідерланди, Бельгія, Франція та Польща. За підсумками 2012 року, найбільшим експортером ріпаку стала компанія Серна, на її частку припало близько 25% всього експорту.

Поточна ситуація на ринку

Протягом минулого тижня **на ринку насіння соняшника** зберігалася досить стабільна ситуація зі слабо знижувальною тенденцією. Активність торгово-закупівельної діяльності була як і раніше невисокою. Власники досить великих партій насіння (понад 1000 тонн), як і раніше стримували продаж, очікуючи більш сприятливої кон'юнктури ринку, або озвучували ціни пропозиції від 5100 грн/т на умовах самовивозу з господарств.

Варто відзначити, що великі переробні підприємства на тлі низької активності торговельної діяльності на експортному ринку нерафінованої соняшникової олії воліли не переглядати закупівельні ціни на сировину або піддавали їх незначною коригування в бік зниження. Слід

зазначити, що ряд переробників маслоробного сектора впродовж минулого тижня як і раніше не здійснював переробну діяльність зважаючи на несприятливу цінову кон'юнктуру на ринку соняшникової олії.

Основна частина великих маслозаводів озвучувала ціни попиту, як правило, в межах 4750-4850 грн/т на умовах СРТ-підприємство (центральні, північні і східні області). Закупівельні ціни в південній частині країни варіювалися найчастіше в діапазоні 4800-5050 грн/т з урахуванням вартості доставки.

Протягом звітного періоду **на ринку соєвих бобів** істотних змін цін не спостерігалось. При цьому, як відзначали оператори ринку, ціни варіювалися, як правило, в раніше встановленому діапазоні.

Так, з початку тижня на ринку зберігалася відносно стабільна цінова ситуація зважаючи на надходження пропозиції сировини і, як наслідок, досить активною торгово-закупівельної діяльності на ринку. При цьому істотний вплив на формування цін надавала досить висока конкуренція між переробними підприємствами та експортно-орієнтованими компаніями.

Таким чином, мінімальні ціни попиту були озвучені в північних, а також західних областях. Так, переробні підприємства даних галузей здійснювали закупівлю бобів за цінами, як правило, від 4100 грн/т до 4300 грн/т на умовах самовивозу з господарств. Закупівельна діяльність в центральних та східних областях здійснювалася за цінами найчастіше в раніше сформованому діапазоні - 4300-4450 грн/т на умовах франко-елеватор і до 4500 грн/т на умовах СРТ-підприємство.

Великотоннажні партії (понад 1000 тонн) пропонувалися вкрай рідко. Так, власники великих партій сировини воліли стримувати продажі, очікуючи подальшого зростання цін.

Істотних змін **на ринку насіння ріпаку** за звітний період не відзначалося. При цьому активність торговельної діяльності залишалася колишньою. Основними покупцями ріпаку як і раніше залишалися експортно-орієнтовані компанії, які проявляли інтерес до закупівель за цінами в середньому не вище 4650 грн/т на умовах франко-елеватор.

Попит переробних підприємств був невисоким, що було обумовлено невеликою кількістю переробників даної олійної, а також наявністю вже сформованої сировинної бази на певний період. Отже, ціни попиту озвучувалися, як правило, не вище 4500 грн/т без урахування вартості доставки.